

SELF-PLANNED TRIP TO ISRAEL

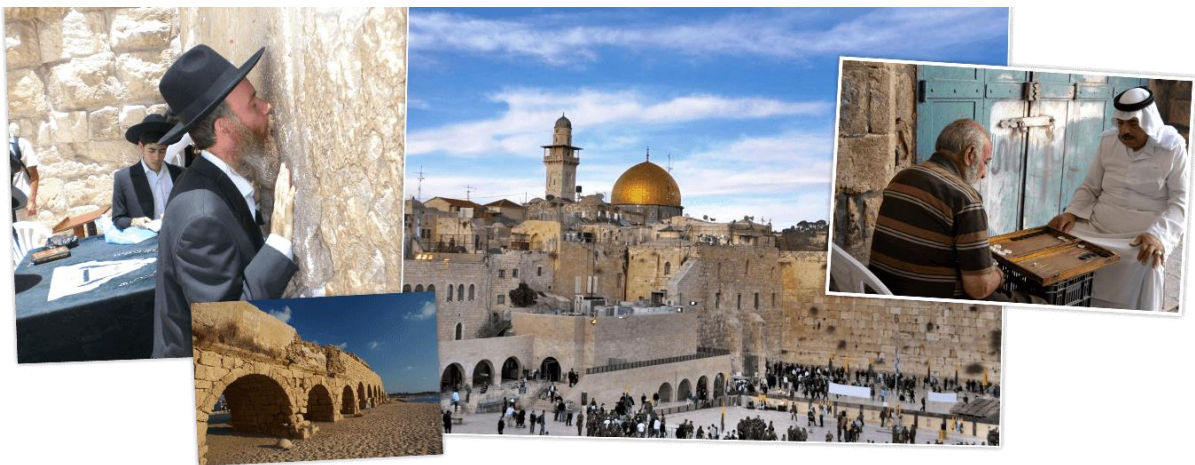
Versie januari 2020

INHOUDSOPGAVE

Pagina	1	Inhoudsopgave
Pagina	2	Inleiding
Pagina	4	Planning
Pagina	5	Vliegreis
Pagina	6	Vervoer
Pagina	8	Verblijfplaatsen
Pagina	9	Handig om te weten
Pagina	17	Wat je zeker moet eten
Pagina	18	Highlights to visit
Pagina	20	Kerken & Gemeenten

INLEIDING

Israël is een uitermate boeiend, veelzijdig en indrukwekkend land en daardoor een bijzondere toeristische trekpleister voor allerlei soorten toeristen. In het bijzonder geldt dat voor christenen, omdat Israël het land van de Bijbel is. Het land kent een rijke variatie aan natuurschoon maar ook aan klimaatomstandigheden. Er woont een boeiende, bonte mengelmoes van mensen, allen met eigen cultuur, leefwijze en religie. Ook kent Israël een zeer gevarieerde en heerlijke keuken. Verder is er op het gebied van cultuur, historie, archeologie, religie, natuur en ontspanning veel te beleven. Israël staat dagelijks in de wereldbelangstelling. Wat daar gebeurt is van veelomvattende betekenis.

Israël is de bakermat van de Bijbel, het grootste geschenk van de Almachtige dat via Israël aan de wereld is gegeven. In dit land wordt de Bijbelse geschiedenis levende werkelijkheid. Hier ligt voor christenen de oorsprong van hun geloof en worden de voetstappen van de Here Jezus en de apostelen zichtbaar. Door een bezoek aan het land Israël gaat de Bijbel nog veel meer leven. Menig christen die het land al eens bezocht, gaf achteraf aan dat het een soort thuiskomen was. Reden genoeg voor een bezoek aan Israël.

Er zijn grofweg drie manieren om de reis naar Israël te maken. Als eerste is er de mogelijkheid om gebruik te maken van een volledig verzorgde groepsreis. Daarnaast zijn er 'reizen op maat' waarbij in overleg met een ervaren reisleader een reis wordt samengesteld met de persoonlijke wensen als uitgangspunt. En als derde is er de mogelijkheid om je reis zelf te organiseren (waarbij je eventueel o.l.v. een gids bepaalde excursies onderneemt).

In dit document willen wij ingaan op deze derde mogelijkheid, het samenstellen van je eigen reis. We krijgen regelmatig de vraag om advies van mensen die het plan hebben om op eigen gelegenheid een reis naar Israël te gaan maken.

Dat is voor ons aanleiding geweest om dit document samen te stellen waarin we een aantal belangrijke adviezen willen geven met onze eigen ervaringen als uitgangspunt.

Ede, januari 2020

PLANNING

Het is aan te bevelen om vroegtijdig te beginnen met het maken van een stapsgewijze reisplanning. Begin daarbij met het kiezen van de reisperiode. Wees je ervan bewust dat het erg warm kan zijn gedurende de zomerperiode en druk tijdens nationale feestdagen.

Meer klimaatinfo vind je op de volgende websites:

- <https://www.klimaatinfo.nl/israel/>
- <https://www.israelvoorbeginners.nl/weer-en-beste-reistijd/>

Bij het kiezen van de reisperiode is het handig te weten dat de vliegreis en het verblijf in hotels e.d. vaak duurder zijn tijdens de zomermaanden én tijdens de nationale feestdagen. Ook is het dan vaak drukker waardoor sommige plaatsen minder toegankelijk zijn.

VLIEGREIS

Door vroegtijdig vliegtickets te boeken kun je geld besparen. Soms is het mogelijk om de tickets al een jaar van tevoren te boeken. Daarbij is vliegen vanaf Eindhoven of Brussel (Zaventem) in het algemeen voordeliger dan vanaf Schiphol. Nabij de diverse vliegvelden is genoeg aanbod van parkeergelegenheden voor de auto. Ook daarin kunnen de prijzen verschillen.

Wanneer je met El Al vliegt, houdt er dan rekening mee dat deze Israëliëse maatschappij niet tijdens de sabbat vliegt. Persoonlijk hebben we goede ervaringen met Transavia, maar ook Easy Jet is betrouwbaar en goed betaalbaar. El Al en KLM zijn over het algemeen duurder. Er kan gekozen worden om op Tel Aviv of op Eilat te vliegen. De keuze op welke van deze twee vliegvelden je vliegt, hangt af van je reisplanning. Bij een kort verblijf (weekend/midweek) kan handbagage voldoende zijn. Ook dit scheelt in kosten. Meer info hierover: <https://www.transavia.com/nl-NL/veelgestelde-vragen/handbagage/> Op deze site vindt je ook informatie over het meenemen van vloeistoffen en gels in de handbagage.

Houd er verder rekening mee dat vliegen met goedkope tickets inhoudt dat de vlucht exclusief eten en drinken is en dat er in sommige gevallen een overstap gemaakt moet worden. De rechtstreekse vlucht naar Israël duurt ongeveer 4,5 uur. Enkele sites die je kunnen helpen bij het zoeken van de juiste vliegtickets: <https://www.skyscanner.nl/> en <https://www.vliegtickets.nl/> Bij deze sites is het mogelijk te filteren op vertrek- en aankomsttijden, op het al dan niet maken van een tussenstop, enz. Ook zijn er apps voor smartphone en tablet die je kunt gebruiken om de verschillende prijzen te vergelijken, zoals bijvoorbeeld Kayak en Skyscanner. Je kunt zelfs een alarm instellen die je informeert zodra prijzen veranderen.

VERVOER

Autoverhuur

Israël is een vrij klein land en de wegen zijn er veilig en prima begaanbaar. Ook de bewegwijzering is goed geregeld. Met behulp van een navigatie-app kun je overal vrij gemakkelijk naartoe rijden. Autoverhuur - er zijn verschillende verhuurbedrijven - is al mogelijk vanaf de luchthaven. Je hebt een creditcard nodig om een auto te kunnen huren. Het is aan te bevelen om voorafgaand aan de reis al een auto te reserveren. Met bovengenoemde apps kun je prijzen vergelijken en vervolgens boeken. Het voordeel van vooraf reserveren is een snellere afwikkeling van het afhalen van de auto bij het verhuurbedrijf; dit scheelt veel tijd. De huurauto kan tijdens je verblijf in Israël op diverse plaatsen in het land worden ingeleverd. Het is aan te bevelen om, voordat je de huurauto gaat gebruiken, foto's van alle zijdes van de auto te maken, zodat je achteraf kunt aantonen van welke schade er al sprake was toen je de auto in gebruik nam.

Het is raadzaam om een navigatie-app te gebruiken. Waze is zeer aan te bevelen, maar je gebruikt dan wel data/roaming. Voor meer info hierover zie *Internet & Telefoneren*. Er bestaan echter ook offline apps zoals Sygic.

Huur alleen een auto voor het bezoeken van plaatsen waarvoor je deze echt nodig hebt of waar weinig openbaar vervoer is. Houd er rekening mee dat je met een huurauto niet in bepaalde gebieden mag komen, zoals bijvoorbeeld in

Hebron. Het is handig om de auto in te leveren bij Ben Goerion Airport (of elders) alvorens Jeruzalem te bezoeken. In Jeruzalem heb je de auto namelijk niet nodig. Het openbaar vervoer is daar goed geregeld, het is er bovendien druk qua verkeer en parkeren is er erg duur.

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer in Israël is over het algemeen goed geregeld en is snel en goedkoop. Denk aan de trein, bus, sherut (mini taxibusje) en de taxi. Reizen met de trein of bus vanaf Ben Goerion Airport naar bijvoorbeeld Jeruzalem gaat prima. Tussen het busstation van Jeruzalem en Ben Gurion Airport rijdt elk uur snelbus 485. Een enkele reis kost ongeveer 16 shekel (€4,00). Let op: de trein rijdt op dit traject beperkt.

Jerusalem Lightrail

In Jeruzalem zelf kun je de lightrail (tram), maar ook de bus gebruiken. Het is mogelijk om in Israël met een soort OV kaart te reizen: de Israël pass of de Rav-Kav card. Deze is o.a. verkrijgbaar op vliegveld Ben Goerion en op verschillende trein- en busstations. Bij aanschaf kost de Rav-Kav eenmalig 5 NIS en de kaart is 2 jaar geldig. De Rav-Kav is oplaadbaar bij de duizenden pinautomaten (ATM/Kaspomat), maar ook bij de haltes van de Jerusalem Lightrail. Het voordeel van deze kaart is dat je niet elke keer losse tickets hoeft te kopen en dat je - na het opladen van de kaart - kunt inchecken zoals je in Nederland gewend bent. Ook geeft de Rav-Kav soms korting op toegangsprijzen van bijvoorbeeld natuurparken in Israël, waaronder Masada, Caesarea en nog veel meer.

VERBLIJFPLAATSEN

Er zijn veel verblijfsmogelijkheden in Israël zoals hotels, hostels, vakantiehuizen, appartementen, Air B&B adressen, kibboetsiem, enzovoort. Afhankelijk van het aantal personen, de duur van de reis en het budget kan de keuze anders uitvallen. Als je bijvoorbeeld gedurende meerdere dagen of weken met een gezin reist, is het fijn om wat privacy te hebben. In dat geval kan een Air B&B adres een handige keuze zijn, omdat je dan vaak een appartement met meerdere kamers kunt boeken. Let bij het bepalen van je verblijfadres op specifieke wensen en zet de 'must haves' en de 'nice to haves' op een rijtje. In de zomer is bijvoorbeeld een slaapkamer en/of woonkamer met airco min of meer een must. Ook de aanwezigheid van (gratis) wifi staat bij veel mensen hoog op het verlanglijstje. Let daarnaast op de locatie/licging van het verblijfadres. Bevindt deze zich langs een drukke weg, is er Openbaar Vervoer in de nabijheid, zijn er winkels waar ik wat boodschappen kan doen, enzovoort.

Abraham Hostel Jeruzalem

De meeste hostels in Israël hebben een gunstige prijs/kwaliteit verhouding en het is er prima vertoeven. Zeker als je op doorreis bent. Wat ons persoonlijk ook goed is bevallen, is om gedurende twee weken op twee vaste adressen te verblijven en vandaaruit uitstapjes te maken. Dat geeft veel rust en reist meer ontspannen. Als je een verblijfplaats op het oog hebt, zoek dan voor het boeken altijd naar reviews zodat je niet voor verrassingen komt te staan.

HANDIG OM TE WETEN

Alarmnummers

Heb je de politie, ambulance of brandweer nodig? In Israël bel je de politie via 100, voor directe medische hulp naar 101 of 911 en voor de brandweer 102.

Elektriciteit

De netspanning in Israël is 220/230 Volt bij een frequentie van 50 Hertz. De Nederlandse apparatuur moet daar probleemloos mee om kunnen gaan. De stopcontacten kunnen afwijken van de Europese stopcontacten die wij kennen. In de praktijk zou je de Nederlandse gearde stekkers wel in deze driepinnige stopcontacten moeten kunnen steken. Platte stekkers zoals die bij smartphones worden geleverd, passen in de regel wel in de Israëlische stopcontacten. Een tip is om bijvoorbeeld een 3-wegstekker te kopen. Hier kun je 3 stekkers in steken terwijl je maar één stopcontact gebruikt. Zeker in hostels en dergelijke zijn stopcontacten vaak beperkt aanwezig.

Chanoeka

Feesten en feestdagen

Data voor joodse feestdagen zijn gebaseerd op de joodse kalender. Deze feestdagen vallen ongeveer binnen de volgende periodes:

- februari/maart: Poerim (een soort joods carnaval)
- maart/april: Pesach (joods Pasen)
- april/mei: Jom Hasjoa (herdenking van de Holocaust)
- april/mei: Jom Ha-atsmaoet (Onafhankelijkheidsdag)
- mei/juni: Jom Jeroesjalaiem (herdenking inname oude stad Jeruzalem)
- mei/juni: Sjavoet (Wekenfeest of Pinksterfeest)
- september/oktober: Rosh Hashana (Joods Nieuwjaar)
- september/oktober: Jom Kipoer (Grote Verzoendag)
- september/oktober: Soekot (Loofhuttenfeest)

- september/oktober: Simchat Torah (Vreugde der Wet)
- november/december: Chanoeka (Lichtjesfeest)

Voor de exacte data per jaar: <https://www.beleven.org/feesten/joden/>

Binnen de islamitische gebieden en wijken worden de islamitische feesten en feestdagen gevierd. In de christelijke wijk worden natuurlijk de christelijke feestdagen zoals Pasen, Hemelvaart, Pinksteren, Kerstmis gevierd. Tijdens feestdagen zijn winkels, bedrijven, musea en openbare instellingen vaak gesloten en is er beperkt Openbaar Vervoer mogelijk.

Foien

In restaurants in Israël zijn de vermelde prijzen meestal excl. bedieningsgeld. Sommige restaurants tellen al zelf een bedrag als 'service charge' op bij de restaurantrekening. Vaak echter staat er op de rekening 'Service not included' vermeld. Dit betekent dat er verwacht wordt dat je tenminste 10% over het totaalbedrag als fooi betaalt. Taxichauffeurs hoef je geen fooi te geven, maar het wordt zeker gewaardeerd. Voor kamermeisjes laat je 5 tot 10 shekel per dag achter in de kamer. Dat kun je doen door het geld op het hoofdkussen te leggen. Op die manier is het meteen duidelijk dat het als fooi bedoeld is. Gidsen krijgen normaal gesproken ook een fooi. Er zijn geen duidelijke richtlijnen over de hoeveelheid. Wel geldt dat gidsen die een gratis rondleiding geven vaak een hogere fooi krijgen. Voor hen is dit vaak de enige inkomstenbron.

Betaalmiddelen

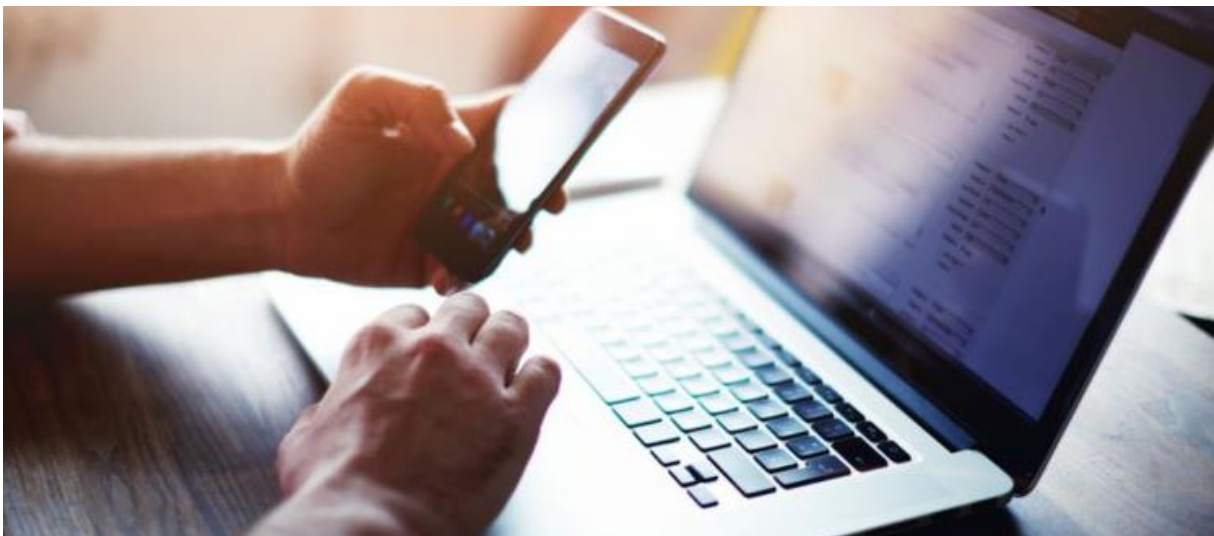
In Israël betaal je met de Nieuwe Israëlische Shekel, in de volksmond shekel genoemd. Prijzen worden vaak aangegeven met NIS. Briefgeld is er in biljetten van 20, 50, 100 en 200 shekel. De shekel is onderverdeeld in agorot in plaats van

centen. Munten zijn er van 5 en 10 agorot en van ½, 1, 2, 5 en 10 shekel. Opvallend is dat de muntjes van 1 shekel relatief klein zijn en dat de munten van ½ shekel aanzienlijk groter zijn. De koers is ongeveer 4 shekel voor 1 euro.

Maak je gebruik van een geldautomaat (ATM), zorg er dan voor dat het betaalprofiel van je bankpas op 'wereld' staat. Houd er verder rekening mee dat niet alle geldautomaten in Israël geschikt zijn voor geldopnames met een buitenlandse bankpas. Met de creditcard kun je op meer plaatsen terecht. Bijna overal (in restaurants en winkels) kun je met een creditcard betalen. Op sommige toeristische plaatsen is het soms zelfs mogelijk om met euro's te betalen, maar de wisselkoers is niet altijd even gunstig.

Internet & telefoneren

In grote delen van Israël is het mogelijk om met je mobiele telefoon te bellen en te internetten. In onbewoonde gebieden is er mogelijk slechte of zelfs geen dekking. Israël behoort niet tot Europa, wat betekent dat er (vrij aanzienlijke) roamingkosten berekend worden voor mobiel internet, bellen en gebeld worden. Gelukkig zijn er in Israël veel plekken waar je gratis gebruik kunt maken van wifi-netwerken, vooral in de steden. Veel restaurants, bars en hotels bieden hun gasten gratis wifi aan en bellen en appen kan dan bijvoorbeeld via Whatsapp of Skype. Vraag wel even om het wachtwoord vanwege de netwerkbeveiliging.

Een goede optie is om een tijdelijke simkaart te kopen in Israël. Momenteel (2019) is de O19 simkaart een populaire (tijdelijke) simkaart. Je kunt deze kopen in één van de vele shops voor mobiele telefoons in Israël of direct na de landing op Ben Goerion Airport bij de O19 telefoonshop. De prijzen zijn over het algemeen vrij gunstig, bijvoorbeeld 10 dagen met 10 GB aan data en onbeperkt bellen voor \$ 29,00. Als je roaming gebruikt met je eigen simkaart, dan ben je dat bedrag vermoedelijk al na een halve dag kwijt. Voordeel van een tijdelijke

O19 simkaart is dat je deze aan het einde van je reis kunt weggoeien, niet aan contracten e.d. vast zit (je betaalt immers een vast bedrag) en je onderweg gebruik kunt maken van (gratis) navigatie apps zoals Waze, enz. Verder kun je met de beschikbare databundel onderweg informatie opzoeken zoals de openingstijden van musea en restaurants, parkeergelegenheden, enz. Ons advies is: mocht je thuis een extra smartphone hebben liggen, gebruik deze dan voor de vakantie en doe daar de simkaart in voor bellen binnen Israël, navigatie, enz. Je eigen simkaart kun je dan in je eigen smartphone laten zitten.

Kleding

Als je met westerse kleding naar Israël reist is dat over het algemeen geen probleem. Korte broeken, T-shirts, jurkjes en rokjes kun je als toerist prima dragen. In sommige gebieden en bij een bezoek aan religieuze bezienswaardigheden is het advies om bescheiden kleding te dragen (dit wordt vaak wel aangegeven). Van zowel mannen als vrouwen vraagt dit aanpassingen: een lange broek, een lange jurk of een lange rok en mouwen tot aan de ellebogen. Ook kan een shawl worden gebruikt om schouders te bedekken. Een lange omslagrok kan over de korte broek worden aangetrokken. Voor mannen geldt dat bij het bezoek van heilige joodse plaatsen een keppeltje (of andere hoofdbedekking) gedragen moet worden. Op sommige plaatsen zijn zelfs leenkeppels voorhanden. Leuker is het om in één van de vele shops een eigen kippa te kopen. Bij een bezoek aan De Tempelberg moeten vrouwen ook hun hoofd bedekt hebben (Islamitische gewoonte). Zorg ervoor dat je altijd iets bij je hebt.

Openingstijden winkels

De meeste winkels in Israël zijn geopend vanaf pakweg 9:00 tot 19:00 uur. Supermarktjes zijn vaak tot laat in de avond geopend evenals toeristenwinkels in een badplaats als Eilat. Vanwege de sabbat sluiten de winkels op vrijdag vaak eerder en zijn ze op zaterdag veelal gesloten. Islamitische winkels hebben vaak een sluitingsdag op vrijdag. Christelijke winkels zijn meestal op zondag gesloten.

Openingstijden musea en bezienswaardigheden

De openingstijden van musea en andere bezienswaardigheden verschillen. Sommige bezienswaardigheden sluiten tussen de middag zoals bijvoorbeeld de Hof van Getsemané in Jeruzalem. Verder kunnen de openingstijden verschillen op sabbat, zondag en tijdens feestdagen. Ook kan het zijn dat je een uur voor sluitingstijd niet meer wordt toegelaten. Controleer dus altijd de openingstijden voordat je op weg gaat. Daarnaast is het verstandig om te kijken wat de drukste uren/dagen zijn voor het bezoeken van bepaalde bezienswaardigheden.

Reisadvies

Omdat er voor Israël bepaalde veiligheidsrisico's gelden, is het belangrijk om altijd naar het actuele reisadvies voor Israël te kijken zowel bij het boeken van de reis als bij aanvang van de reis. Het actuele reisadvies maakt melding van eventuele dreigingen en/of risico's, zodat je zelf kunt inschatten hoe veilig of onveilig een reis naar Israël op het desbetreffende moment is. Met name voor de grensgebieden met Libanon, Syrië, Egypte en Gaza gelden er vaak hogere veiligheidsrisico's.

Enkele sites om het actuele reisadvies voor Israël te checken:

<https://www.nederlandwereldwijd.nl/landen/israel/reizen/reisadvies>

<https://www.nederlandwereldwijd.nl/landen/palestijnse-gebieden/reizen/reisadvies>

Reisdocumenten

Voor wat betreft de reisverzekering is de kans groot dat je geen werelddekking nodig hebt, maar dat Europa-dekking volstaat. Check dit voor de zekerheid in de polisvoorwaarden.

Met een geldig Nederlands of ander E.U. paspoort kun je visumvrij naar Israël reizen. Verblijf je langer dan drie maanden in Israël, dan is een visum nodig. Houd er rekening mee dat je paspoort nog tenminste zes maanden geldig moet zijn op het moment dat je weer uit Israël vertrekt. Kinderen hebben een eigen paspoort nodig. Bij binnenkomst in het land Israël ontvang je een zogenaamde 'Blue Card' als inreisvisum. Je ontvangt dus geen stempel in je paspoort. Dat is praktisch wel zo handig: het kan in sommige Arabische landen namelijk voor problemen zorgen als je er een bezoek wilt brengen met datzelfde paspoort. De Blue Card moet je gedurende je verblijf in Israël bij je houden. Zorg ervoor dat je de kaart niet kwijt raakt: in hotels e.d. wordt soms een check gedaan op basis van de gegevens die erop staan. Bij het verlaten van het land krijg je een uitreisvisum, de zogenaamde 'Pink Card'. Na de paspoortcontrole heb je deze nodig om door de automatische poortjes naar de vertrekhal op het vliegveld te gaan.

Sabbat

De sabbat begint op vrijdagavond zonsondergang en duurt tot zaterdagavond zonsondergang. Op zaterdag zijn (de meeste) winkels en bedrijven gesloten. Voor musea en attracties gelden vaak andere openingstijden. Het openbaar

vervoer ligt grotendeels stil tijdens de sabbat. Er rijden dan vaak geen bussen of treinen. Taxi's rijden er wel, maar in kleinere aantallen. Mocht je tijdens de sabbat in Jeruzalem zijn, dan is het aan te bevelen om het 'binnenhalen van de sabbat' op vrijdagavond bij de Klaagmuur mee te maken. Zeer indrukwekkend!

Taal

De multiculturele samenleving van Israël zorgt ervoor dat er verschillende talen gesproken en geschreven worden. De twee officiële talen van het land zijn Hebreeuws en Arabisch. In de praktijk kun je met Engels heel goed terecht. Het land en de bewoners zijn goed ingesteld op toeristen.

Tijdsverschil

Tussen Israël en Nederland/België is er 1 uur tijdsverschil. In Israël is het bijna altijd 1 uur later dan in Nederland. De enige uitzonderingen is tussen de laatste vrijdag voor 2 april en de laatste zondag van maart. Er is dan geen tijdsverschil. Hetzelfde geldt voor de periode tussen de zondag voor Jom Kipoer en de laatste zondag in oktober.

Veiligheid

In Israël is er een zeker terreurreisico. Het Israëlisch-Palestijns conflict zorgt ervoor dat er soms aanslagen gepleegd worden. Dit betreft vaak eenmansacties met een beperkte impact omdat de veiligheidsdiensten van Israël de terreur over het algemeen zeer effectief bestrijden en weten te voorkomen. Het betekent overigens wel dat de veiligheidscontroles in Israël fors zijn.

Op veel plekken passeer je veiligheidspoortjes en worden tassen gecontroleerd. Soms moet je je zelfs door middel van je paspoort kunnen identificeren. Diefstal en zakkenrollerij komt ook in Israël voor. Wees er bedacht op. Mocht je een kluis op je kamer hebben, gebruik deze dan en laat nooit kostbaarheden onbeheerd achter. Dit geldt ook voor tassen: laat ze nergens onbeheerd achter, zelfs niet op een meter afstand van je. Het kan namelijk als verdacht worden beschouwd in verband met mogelijke aanslagen.

Water

Drink gedurende de dag veel water, zorg dat je altijd een flesje water bij je hebt. Het kraanwater is in Israël over het algemeen prima drinkbaar maar heeft een lichte bijmaak van chloor. Op straat en in openbare instellingen bevinden zich soms drinkfonteinnetjes (met chloorsmaak) waaruit je gratis water kunt drinken of je flesje bij kunt vullen. Ook kun je flessen water kopen voor een vrij gering bedrag. Dat laatste is zeker op de langere termijn lekkerder dan kraanwater.

Zonsterkte

De zon is in Israël aanzienlijk sterker dan in Nederland. Zelfs in de wintermaanden kan je huid in de buitenlucht al gemakkelijk verbranden als je daar gevoelig voor bent. Vanaf april tot en met september is er sprake van een zeer hoge zonkracht. Bescherming tegen de zon is zeer essentieel tijdens een reis naar Israël. De zon ontwijken kan niet altijd, dus d.m.v. van kleding, hoofdbedekking en zonnebrandmiddelen met een hoge beschermingsfactor kun je je wapenen tegen de zon. Gebruik ook een zonnebril en drink steeds voldoende water!

WAT JE ZEKER MOET ETEN

Het eten in Israël is heerlijk. De keuken is een mengelmoes van invloeden van over de hele wereld, enerzijds van Midden-Oosterse invloeden (veel gerechten kennen hun oorsprong in Syrië, Jemen en Turkije) en anderzijds van Europese invloeden (van Joodse immigranten). Niet zo vreemd, aangezien Joodse mensen van over de hele wereld naar Israël zijn gekomen en hun gerechten in de Israëlische keuken hebben verwerkt.

Enkele gerechten die je beslist moet proeven:

Hummus - Puree van kikkererwten, is met bijna alles te combineren.

Baba ganoush - Lijkt op hummus, maar dan gemaakt met aubergine.

Bourekas - Deeghapjes gevuld met kaas, groenten of vlees, als tussendoortje.

Shakshuka - Gepocheerde eieren en groenten in tomatensaus.

Broodje Falafel - Pitabroodje met gefrituurde balletjes van kikkererwten.

Broodje Shawarma - Pitabroodje met kippenvlees, lams- of rundvlees.

Broodje Sabich - Pitabroodje met eieren, groenten en gefrituurde aubergine.

Challah brood - Gevlochten, ietwat zoet brood, gegeten op sabbatsavond.

Malabi - Zoete pudding van maiszetmeel, rozenwater, (kokos-)melk vaak met nootjes, kokosrasp en honing/siroop.

Sachlab - Uniek drankje gemaakt van de bloembollen van de sachlab bloem waaraan hete melk, kaneel en vanille is toegevoegd met kokosrasp en nootjes als topping (in koffiezaken te bestellen, vaak alleen in de wintermaanden).

Halva - Nootachtige zoete kruimelige lekkernij van suiker en sesamzaad.

Zonnebloempitten - Een typische Israëlische gewoonte is het eten van zonnebloempitten waarbij men de schilletjes uitspuugt (overal kom je deze tegen). Meestal zijn de pitten gezouten wat zorgt voor het op peil houden van het zoutgehalte in het lichaam. Niet overbodig gezien de veelal hoge temperaturen.

HIGHLIGHTS TO VISIT

Het is handig om te beginnen met het plannen van de route. Je kunt ervoor kiezen om het eerste deel van de vakantie met een huurauto door het land te reizen en afsluitend - na de auto ingeleverd te hebben - een aantal dagen in Jeruzalem door te brengen. Andersom kan natuurlijk ook.

Bar Mitswa in Jeruzalem

Stel vervolgens een prioriteitenlijstje samen met plaatsen en bezienswaardigheden die je zeker wilt gaan bezoeken en welke eventueel. Stem dit zoveel mogelijk af op je routeplanning. Vul per dag in wat je wilt gaan bekijken en lees je van tevoren in. Neem er ruim de tijd voor en voorkom een te vol programma. Het is handig om een reisgids te gebruiken, maar er is ook veel informatie op internet te vinden. Aan te bevelen zijn: ANWB Wereldreisgids 'Israël en de Palestijnse gebieden'. En: 'Ontdekkingen in Israël, reiswijzer voor protestantse pelgrims' door Kees Jan Rodenburg en Aart Brons (uitgave Centrum voor Israël Studies).

Enkele bezienswaardigheden die je zeker moet bezoeken zijn natuurlijk in eerste plaats de hoofdstad Jeruzalem waar veel te zien en te beleven valt, maar ook de Dode Zee, Massada, Ein Gedi, Qumran, Tiberias, Mizpe Ramon, de Negev woestijn en Timna. Dit is slechts een kleine greep uit alle mooie bijzondere plekjes die Israël kent. Het gaat echter te ver om in dit document een uitgebreide opsomming te geven. Bovendien heeft iedere persoon zijn of haar voorkeuren.

Een goede reisgids, ervaringen van anderen en de vele informatie op internet zullen je helpen om tot een mooie samenstelling van je reisprogramma te komen. En terwijl je daarmee bezig bent, leer je het land al een beetje kennen en begint de voorpret.

Replica van de tabernakel in Timna park

Als je uiteindelijk bepaald hebt welke bezienswaardigheden je wilt gaan bezoeken, dan is het handig om vooraf al (via internet) tickets te kopen of te reserveren. Enerzijds scheelt dat tijd omdat je niet in de rij hoeft te staan, soms is het voordeliger en soms is het noodzakelijk i.v.m. een beperkt aantal plaatsen.

KERKEN & GEMEENTEN

Het is bijzonder en ook aan te raden om tijdens je verblijf in Israël een kerkdienst te bezoeken. Bekend in Jeruzalem zijn de Protestantse Kerk Christ Church en King of Kings Community. Beide kerken hebben hun dienst op zondag. Verder zijn er door het hele land Messiaanse Gemeentes die op sabbat hun diensten hebben.

Messiaanse Gemeente Kehilat HaCarmel, Haifa

Deze gemeentes stellen het bijzonder op prijs wanneer gasten hun dienst bezoeken. Ze ondervinden regelmatig weerstand vanuit de plaatselijke bevolking. Voor meer informatie over Messiaanse gemeentes in Israël:

<http://www.yeshuahatorah.com/wordpress/messiaanse-gemeentes-israel/>

WE WENSEN JE ALVAST EEN GOEDE REIS TOE: NE'SIE'AH TOVA